

УДК 330.341.2:339.97:332

JEL Classification: O13; O31; Q50

DOI: <https://doi.org/10.32317/2221-1055.202011119>

О. Д. РАДЧЕНКО, кандидат економічних наук,
старший науковий співробітник
Л. Л. ТКАЧ
О. П. ДЕНДЕБЕРА

Державне регулювання та підтримка аграрних інновацій в Україні

Мета статті - здійснити наукове узагальнення стану аграрних інновацій та їх державного регулювання в Україні на прикладі діяльності наукових установ.

Методика дослідження. Методологічною основою дослідження є системний метод. Використано монографічний метод - для огляду наукових публікацій дослідників щодо проблем аграрних інновацій та їх державного регулювання; емпіричний, системний і порівняльний аналіз та синтез, графічний методи - з метою оцінювання сучасного стану фінансування науки; статистичний метод - для оцінки ступеня державного регулювання та фінансування наукових досліджень; абстрактно-логічний - для теоретичних узагальнень і висновків.

Результати дослідження. Проведено огляд наукових досліджень щодо державного регулювання аграрних інновацій в Україні та світі. Показано інноваційну позицію України у міжнародних рейтингах. Досліджено державне регулювання інновацій через аналіз динаміки й ефективності витратів на аграрну науку.

Елементи наукової новизни. Набули подальшого розвитку визначення державного регулювання аграрних інновацій як вибір певної моделі організаційних, регуляторних, управлінських заходів щодо створення та трансферу нових технологій, спрямованих на формування взаємопов'язаних механізмів інституційного, ресурсного забезпечення підтримки та розвитку інноваційної діяльності в сільському господарстві з метою соціально-економічного розвитку. Поглиблено обґрунтування залежності динаміки та ефективності витратів на аграрну науку й інші сфери економічної діяльності у взаємозв'язку з макроекономічними показниками.

Практична значущість. Зроблено висновки про необхідність формування стратегії інноваційного розвитку аграрного сектору шляхом підтримки інновацій та ІТ-індустрії; подальшої співпраці між виробниками, науковими установами і державою. Рекомендовано запозичення зарубіжного досвіду в частині опрацювання стратегії держави щодо регулювання інноваційної діяльності в аграрному секторі залежно від фази економічного розвитку та бюджетних можливостей. Табл.: 5. Рис.: 4. Бібліогр.: 38.

Ключові слова: інновації; аграрна наука; ефективність інновацій; державне регулювання; бюджетне фінансування.

Радченко Оксана Дмитрівна - кандидат економічних наук, старший науковий співробітник, провідний науковий співробітник відділу фінансово-кредитної та податкової політики, Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки» (03127, м. Київ, вул. Героїв Оборони, 10)

E-mail: oxanarad@ukr.net

ORCID iD <http://orcid.org/0000-0003-4892-7764>

Ткач Людмила Леонідівна - науковий співробітник відділу організації наукових досліджень та інноваційного розвитку, Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки» (03127, м. Київ, вул. Героїв Оборони, 10)

E-mail: ecark@iae.kiev.ua

Дендебера Олена Петрівна - науковий співробітник відділу організації наукових досліджень та інноваційного розвитку, Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки» (03127, м. Київ, вул. Героїв Оборони, 10)

E-mail: ecark@iae.kiev.ua

Постановка проблеми. Аграрні інновації є видом використання наукових продуктів та знань у сільському господарстві, насамперед сортів та гібридів рослин, порід тварин, штамів мікроорганізмів, марок і модифікацій сільськогосподарської техніки, техноло-

гій, хімічних та біологічних препаратів (вакцини), економічних розробок (документально оформлені методики, рекомендації) [17], технологій виробництва й моніторингу процесів, наслідком яких очікується зростання виробничих і фінансових показників, оптимальне використання людського, природного та матеріального капіталу, отримання со-

© О. Д. Радченко, Л. Л. Ткач, О. П. Дендебера, 2020

ціально-економічного й екологічного ефекту та розширеного відтворення.

Від часу інтеграції України у світовий економічний простір формується її інноваційна модель розвитку аграрної економіки, оскільки на цей процес великою мірою впливає міжнародна конкуренція та прагнення держави домінувати на ключових сегментах світового продовольчого ринку. Проте у цілому інноваційна активність в Україні, як ланцюг створення, реалізації та застосування інновацій, поки що перебуває на початковій стадії, тоді як у розвинених країнах світу технологічні інновації забезпечують майже 50 % ефективності економіки та до 80 % приросту ВВП. Роль держави зводиться до формування інноваційних стратегій розвитку, регулювання цього процесу та фінансування наукових досліджень.

Традиційно склалося, що формування та трансфер інновацій в Україні - це прерогатива держави, оскільки наукові дослідження проводяться переважно за бюджетні кошти, тому державне регулювання інновацій в аграрній сфері є актуальним питанням і предметом нашого дослідження. Маючи значний науковий потенціал, в Україні першочерговим завданням постає необхідність ефективнішого його використання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження щодо державного регулювання аграрних інновацій, їх матеріального, фінансового, інформаційного забезпечення здійснювали: В. Геєць [2]; В. Жук [6]; О. Захарчук [7]; М. Зубець; М. Кісіль; Ю. Лупенко, М. Малік, О. Шпикуляк [9]; М. Кропивко; П. Саблук; М. Присяжнюк, В. Петриченко, С. Володін [18], О. Мазуренко, Н. Столярчук [13] та ін. Науковці вивчали теоретичні та практичні питання активізації інноваційних процесів, комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності, трансферу технологій і широкого використання завершених наукових розробок.

Так, О. Захарчук та Є. Іюніцой обґрунтували необхідність й основні напрями інноваційно-інвестиційного розвитку [7]; Ю. Лопатинська здійснила оцінку інноваційного розвитку АПК на основі інституціонального аналізу його високотехнологічної сфери [11]; В. Шебанін і Ю. Кормишкін дослідили форми інноваційної активізації аграрного підприємства в умовах цифрової трансформації економіки [28]; Ю. Лупенко, М. Малік та ін. дослідили інноваційне забезпечення розвит-

ку сільського господарства [9]; В. Осецький та В. Куліш висвітлили процес інноваційної індустріалізації в АПК [16], Т. Дудар проаналізував ефективність залучення інвестицій шляхом поєднання державної інвестиційної політики та інноваційних розробок із метою подальшого їх упровадження у виробничу діяльність тощо [5].

За результатами оцінювання бюджетного фінансування наукових розробок системи Національної академії аграрних наук України, академік НААН В. Жук зазначає, що необхідно посилити інноваційну спрямованість досліджень, акцентувати увагу на впровадженні наукових здобутків у виробництво, розширити джерела фінансування наукових розробок через ринкову діяльність інноваційної та виробничої інфраструктури аграрної науки [6].

Дослідники І. Галиця та А. Никифоров розкрили теоретико-методологічні засади державного регулювання інвестиційно-інноваційної діяльності, чинники розвитку, шляхи удосконалення цього процесу [4]. О. Накісько, С. Руденко довели, що складовою розвитку інноваційної діяльності є державне фінансове регулювання через пільги (податкові, кредитні, інвестиційні та митні), дотації, компенсації при формуванні інвестиційно-інноваційної політики та напрямів державного регулювання [14]. О. Ляшенко висвітлює результативність бюджетного фінансування наукових досліджень в Україні [12], а В. Гусев - методологію державної інноваційної політики [3]. За висновками О. Мазуренко, Н. Столярчук, «державна повинна взяти на себе інтегруючу роль для подолання деструктивних процесів неефективного використання науково-технічних знань і розробок у процесі створення інновацій. Серйозною проблемою залишається також нестача державного фінансування науково-технічних розробок» [13].

Інновації в аграрному секторі К. Соловчук визначає засобом підвищення технологічного рівня, стратегічним чинником зміцнення конкурентоспроможності й однією з базових умов стабільної роботи [25]. Однак в Україні проникнення технологій та інновацій в агро-сектор, за експертними оцінками, не перевищує 10% від створених. Як наслідок, вченими визнано, що механізм державного регулювання інновацій недосконалий через недостатні обсяги фінансування науки й інноваційних процесів; обмеження зовніш-

ніх фінансувань і запозичень, незацікавленість інвесторів; наявність певних структурних деформацій вітчизняного фінансового ринку; низьку рентабельність інноваційної діяльності та високий ступінь невизначеності результатів; слабе технологічне оснащення наукових установ; проблему залучення висококваліфікованих кадрів; недосконалість законодавчого забезпечення інноваційного розвитку; відсутність налагодженої взаємодії науки та виробництва тощо.

Питання державного регулювання інновацій та реалізації їх у практичній площині іноземні науковці результативно досліджують з кінця 30-х років минулого століття. За даними М. Mazzucato (2017), країни світу прагнуть до економічного зростання через інноваційний, інклюзивний та стійкий розвиток, а сучасний підхід характеризується відходом від вузькосекторальної промислової політики і фокусується на проблемах загальносистемної трансформації через партнерство держави, бізнесу і суспільства [35]. D. Jugend та ін. (2018) довели взаємозв'язок між відкритими інноваціями, інноваційною ефективністю і державною підтримкою інновацій, а загалом інновації вимагають синергізму програм [31]. Н. Mayer (2010) вивчає вплив моделі відкритих інновацій на державну політику, зокрема у країнах із низьким рівнем наукових досліджень, які можуть отримати вигоду за рахунок маршалліанських зовнішніх ефектів [34].

В. D. Wright (2012) розкриває інноваційні розробки екологічних та аграрних аспектів як цілеспрямовані сільськогосподарські інституційні інновації, пов'язані із значним збільшенням урожайності в ХХ ст., починаючи з впровадження системи земельних грантів у США, що ознаменувало початок «зеленої революції» [37]. R. Veugelers (2012) розкриває інструменти політики для стимулювання екоінновацій в СНД та доводить необхідність втручання держави для вирішення проблеми поєднання зовнішніх чинників навколишнього середовища і знань [36]. Дослідники L. Klerkx, A. Hall та С. Leeuwis (2009) провели академічний огляд досліджень агроінновацій та показали еволюцію системних підходів до агроінновацій; оцінки ключових факторів інновацій, їх продуктивність, фасилітацію процесів агроінновацій за допомогою інноваційних брокерів і моніторингу; формулювання напрямів досліджень [32].

Таким чином, деякі аспекти державного регулювання та підтримки аграрних інновацій в Україні залишаються недостатньо вивченими й потребують поглибленого аналізу, особливо з урахуванням зарубіжного досвіду та окремих успішних практик їх реалізації.

Мета статті - здійснити наукове узагальнення стану аграрних інновацій та їх державного регулювання в Україні на прикладі діяльності наукових установ.

Методологія дослідження. Методологічною основою дослідження є системний метод. Використано монографічний метод - для огляду наукових публікацій дослідників щодо проблем аграрних інновацій та їх державного регулювання; емпіричний, системний та порівняльний аналіз і синтез, графічний методи - з метою оцінювання сучасного стану фінансування науки; статистичний метод - для оцінки ступеня державного регулювання та фінансування наукових досліджень; абстрактно-логічний - слугував для теоретичних узагальнень і формулювання висновків.

Виклад основних результатів дослідження. Специфічними рисами аграрного сектору, що зумовлюють його потребу в інноваціях, є діяльність, обмежена просторовим розвитком (географічна), залежність від клімату, погодних і природних умов, використання особливих біологічних ресурсів (землі, рослин та тварин), значна матеріально-технічна база, що використовується сезонно, потреба у кваліфікованих кадрах, розвинених інфраструктурі та логістиці тощо. Ці фактори, а також поляризація форм господарювання - від агрохолдингів до особистих селянських господарств, свідчать про те, що розвиток аграрних інновацій потребує державної підтримки.

Визначення сутності категорії «державна інноваційна політика» наведено в табл. 1. На основі аналізу наукових доробок нами зроблено узагальнення, що державна інноваційна політика агросектору - це система організаційних, регуляторних, управлінських заходів щодо процесів створення та трансферу нових технологій, спрямованих на формування взаємопов'язаних механізмів інституційного й ресурсного забезпечення підтримки та розвитку інноваційної діяльності в сільському господарстві.

1. Визначення сутності категорії «державна інноваційна політика»

Автор	Визначення
Ст. 3. «Мета і принципи державної інноваційної політики» Закону України «Про інноваційну діяльність» від 4 липня 2002 р. № 40-IV (у редакції від 05.12.2012 р.)	Головною метою державної інноваційної політики є створення соціально-економічних, організаційних і правових умов для ефективного відтворення, розвитку й використання науково-технічного потенціалу країни, забезпечення впровадження сучасних екологічно чистих, безпечних, енерго- та ресурсозберігаючих технологій, виробництва та реалізації нових видів конкурентоздатної продукції
Гусєв В. О. Державна інноваційна політика: методологія формування та впровадження : монографія. Донецьк : Юго-Восток, 2011. 624 с.	Державна інноваційна політика - це стрижнева складова державної політики, як організуюча, регулятивна та спрямовуюча інституціональна субстанція суспільства щодо утвердження сталого інноваційного розвитку ... і є цілеспрямованою та скоординованою діяльністю органів державної влади ... для впровадження комплексу організаційних, регуляторних, управлінських заходів на основі певних принципів та розроблених стратегій і спрямованих на створення системних інституціональних, економічних, науково-технічних та інших засад, а також запровадження механізмів їх реалізації шляхом залучення необхідних інвестиційних, інтелектуальних, інформаційних, організаційних та інших ресурсів (як державних, так і недержавних) для стимулювання генезису та широкомасштабного поширення інноваційних процесів ... з переважною їх державною підтримкою за встановленими законодавством пріоритетними напрямками
Науменко А. О. Механізми формування державної інноваційної політики в агропромисловому комплексі України. <i>Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Державне управління.</i> 2019. Т. 30(69). № 3. С. 128-130	Ключові напрями державної інноваційної політики в аграрному секторі: активізація науково-технічної діяльності й формування на цій основі ефективного агропромислового комплексу; матеріально-технічне забезпечення галузі; екологізація сільського господарства; вдосконалення економічних і земельних відносин; раціоналізація структури виробництва й управління, а також здійснення соціальної політики, яка сприяє створенню гідних умов життєзабезпечення для населення сільських територій
Александрович Г. Р. Формування державної інноваційної політики. <i>Всеукраїнська наук.-практ. конф. «Інноваційні технології публічного управління та адміністрування: теорія і кращі практики 21 століття».</i> Мелітополь, 2020. С. 76-78	Державна інноваційна політика є складовою частиною державної соціально-економічної політики і спрямована на розвиток і стимулювання інноваційної діяльності. Вона визначає цілі, напрями, форми і методи діяльності органів державної влади відносно усіх етапів інноваційного циклу аж до використання нововведень в господарській діяльності суб'єктів економіки
Гудзинський О. Д., Іванюта П. В. Державна політика інноваційного розвитку національної економіки. <i>Інвестиції: практика та досвід.</i> 2010. № 18. С. 98-100	Підходи до інноваційної політики: <i>структурний</i>, що розглядає інноваційну політику через сукупність її елементів: цілі, завдання, напрями, принципи й т.д.; <i>політико-економічний</i>, що розкриває інноваційну політику через систему економічних відносин між учасниками інноваційних процесів; фактичне ототожнення інноваційної політики з <i>державним регулюванням</i>, а точніше із заходами, спрямованими на просування нової або поліпшеної продукції на ринок

Харченко Ю. П. Аспекти реалізації державної інноваційної політики України в сучасних умовах. <i>Публічне адміністрування: наукові дослідження та розвиток</i> . 2017. № 2. С. 63-74	Державна інноваційна політика - сукупність певних напрямів, форм і методів діяльності держави, спрямованих на створення взаємопов'язаних механізмів інституційного, ресурсного забезпечення підтримки та розвитку інноваційної діяльності, на формування мотиваційних факторів активізації інноваційних процесів
Авторське визначення	Державна інноваційна політика агросектору - це вибір певної моделі організаційних, регуляторних, управлінських заходів щодо процесів створення та трансферу нових технологій, спрямованих на формування взаємопов'язаних механізмів інституційного та ресурсного забезпечення підтримки й розвитку інноваційної діяльності в сільському господарстві з метою соціально-економічного розвитку на інноваційній основі через прямі та непрямі інструменти економічного впливу, системи технічних і соціальних нововведень

Джерело: Узагальнено авторами за наведеними літературними джерелами.

Інструменти державного регулювання інновацій дослідник В. Разживін розділив на дві підгрупи: засоби прямого державного доування (фінансування нових науково-дослідницьких центрів, підприємств, виробництв, технологій, безпосередньо інноваційної продукції (у вигляді державного замовлення), а також надання податкових та інших фінансових пільг у вигляді позик, грантів, кредитів і зменшення ставок податку на прибуток [23]. Водночас Ю. Харченко вважає, що методи реалізації державної інноваційної політики за способом впливу можна поділити на такі: 1) економіко-правові; 2) державне

фінансування наукової сфери; 3) контрактна система відносин між суб'єктами інноваційної діяльності та державою; 4) податкова система; 5) патентно-ліцензійна, антимонопольна політика; 6) амортизаційні заходи, субсидії; 7) передавання технології; 8) підтримка міжорганізаційної кооперації та дрібного інноваційного бізнесу; 9) урядові закупівлі; 10) розвиток інфраструктури досліджень і розробок [27, с. 67]. На підставі цих досліджень нами сформовано напрями державного регулювання інновацій та шляхи їх реалізації (табл. 2).

2. Напрями державного регулювання інновацій та їх реалізація

Напрямок регулювання	Шляхи реалізації державного регулювання інновацій
Нормативні	Економіко-правові методи, що ґрунтуються на положеннях Конституції, відповідних законів, внутрішньовідомчих, адміністративних розпоряджень
Пряма фінансова підтримка	Пряме фінансування коштами державного бюджету процесу створення нових наукоємних виробництв і технологій; запровадження конкурсного відбору щодо створення та фінансування науково-дослідницьких програм і наукових центрів; централізоване надання державних грантів і стипендій провідним науковим центрам і науковцям; компенсація банківського кредиту в повному або частковому обсязі у разі його інвестування в технологічні зміни
Заохочувальні фіскально-податкові пільгові режими	Надання грантів, позик, субсидій, гарантованих кредитів, дослідних податкових кредитів; податкові пільги, пільгове кредитування і субсидування, страхування і гарантування система прискореної амортизації основного капіталу; патентна політика; зовнішньоторговельна політика; антимонопольна політика

Інституційні інструменти	Створення сприятливого інституційно-правового середовища; регулювання попиту-пропозиції через створення інноваційної інфраструктури; утворення дієздатних суб'єктів інноваційного процесу, а також суб'єктів регулювання цього процесу та мережі інноваційної інфраструктури, що забезпечуватиме поточну діяльність цих суб'єктів
Інші інструменти	Удосконалення законодавства про авторське право та патентні відносини; введення системи сертифікації та стандартів, що заохочує споживання інноваційних товарів; розвиток і підтримка системи освіти, спеціальної фахової підготовки, системи безперервного навчання та перекваліфікації; створення державної інформаційної інфраструктури, розширення доступу до інформаційних мереж і банків даних, бібліотек; надання державних замовлень підприємствам

Джерело: Складено на основі [23, 27].

За даними щорічного статистичного збірника «Наукова та інноваційна діяльність в Україні» [15], у 2019 р. обсяг витрат на виконання досліджень і розробок (ДіР) за рахунок усіх джерел становив 17254,6 млн грн, у тому числі за рахунок коштів державного бюд-

жету - 6724,7 млн грн (39 %), у 2018 р. - 16773,7 млн грн, у тому числі за рахунок коштів державного бюджету - 6020,9 млн грн (36 %). Динаміку та структуру загальних витрат на НДР в Україні за джерелами фінансування у 2010-2019 рр. наведено на рис. 1.

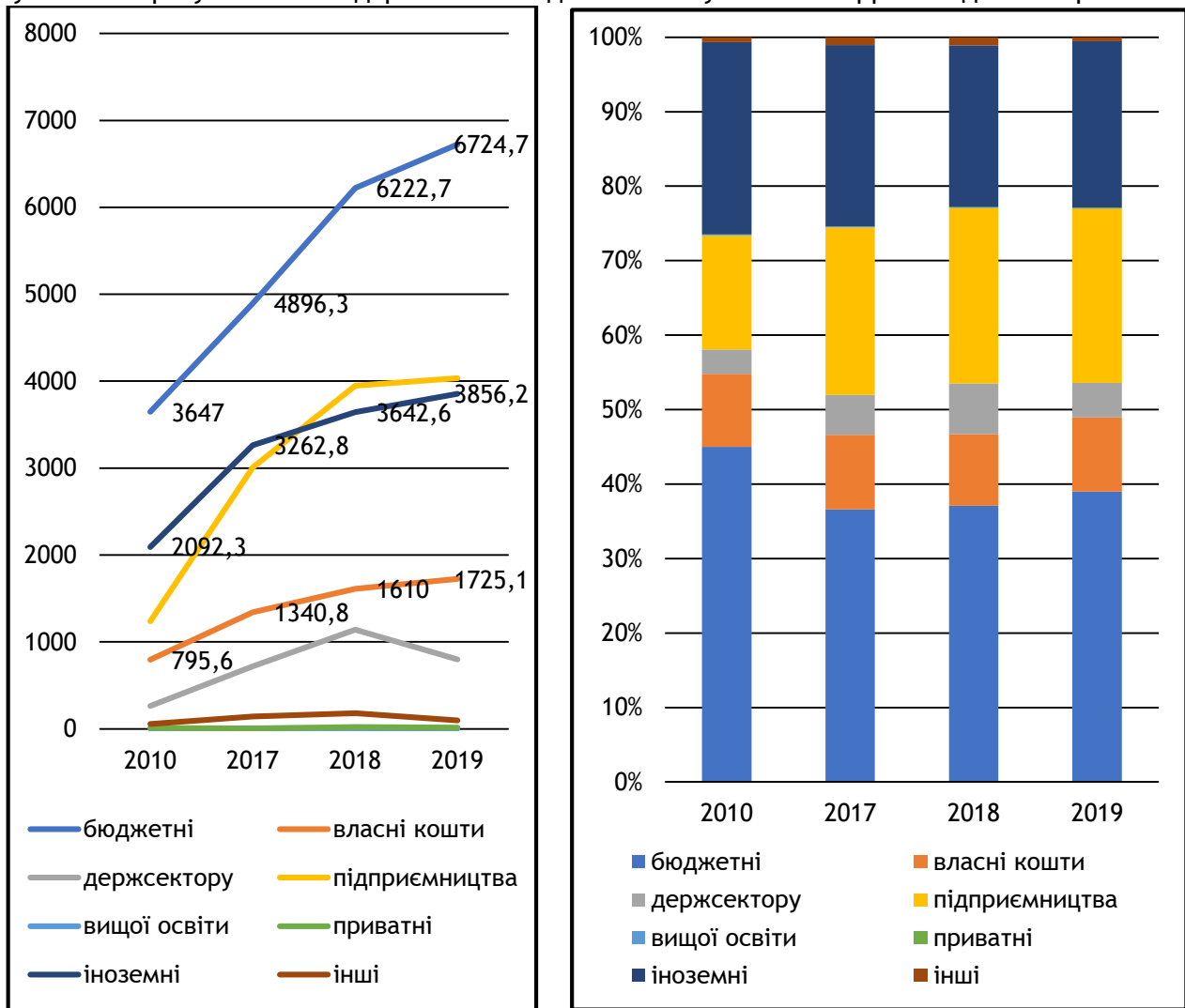

Рис. 1. Динаміка та структура витрат на НДР в Україні за джерелами фінансування у 2010-2019 рр., млн грн, %

Джерело: За даними [15].

Світовий економічний форум «The Global Competitiveness Report» [30] позиціонує Україну на 78-му місці серед країн Західної Європи за критерієм інвестування фінансових ресурсів у ДіР, що лежать в основі інноваційної діяльності, оскільки витрати на дослідження і розробки становлять 0,47 % ВВП у тому числі за рахунок коштів державного

бюджету - 0,16%, проти 0,75% у 2010 р. За даними бази основних показників науки і технологій (MSTI) [33], у країнах ОЕСР інтенсивність ДіР сягає 2,38% ВВП, у регіоні ЄС-28 цей показник вперше перевищив 2% (зріс з 1,98 до 2,03%), серед країн ОЕСР в 2018 р. Ізраїль і Корея показали найвищий рівень - відповідно 4,9 і 4,5% ВВП (рис. 2).

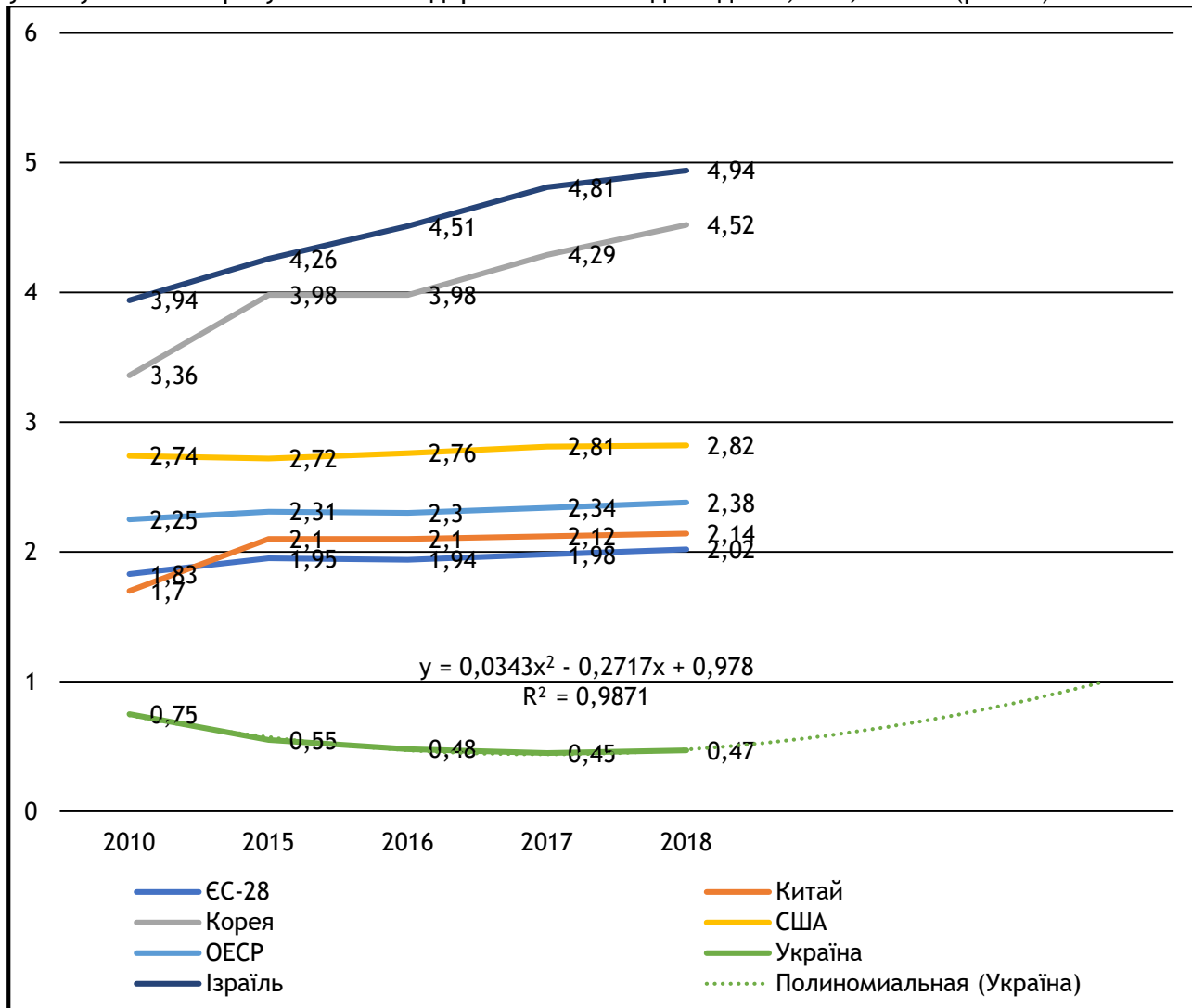

Рис. 2. Інтенсивність досліджень і розробок країн світу та України (витрати на науку, відсоток до ВВП) за 2010-2018 рр., %

Джерело: URL : <http://www.oecd.org/sti/msti.htm> (ОЕСР); за даними Статистичного збірника «Наукова та інноваційна діяльність України». URL : http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/publnauka_u.htm [15].

Однією з цілей Європейського Союзу протягом останніх двох десятиліть було заохочення збільшення обсягів інвестицій у дослідження, щоб забезпечити стимул до конкурентоспроможності ЄС. Стратегія «Європа 2020», прийнята в 2010 р., визначає 3,00% валового внутрішнього продукту (ВВП) діяльності з НДДКР; і це одна з п'яти основних цілей стратегії «Європа 2020». Таким стимулом має слідувати й Україна, обравши шлях євроінтеграції. Зокрема, у Цілях сталого ро-

звитку України¹, зазначено до 2030 року збільшити обсяги фінансування науки за рахунок усіх джерел до 3% ВВП та забезпечити державне бюджетне фінансування наукової та науково-технічної діяльності у розмірі не менше 1,7% ВВП.

Бюджетне фінансування наукової і науково-технічної діяльності здійснюється відпо-

¹ Національна доповідь «Цілі Сталого Розвитку: Україна» URL : http://un.org.ua/images/SDGs_NationalReportUA_Web_1.pdf

відно до ст. 48 «Фінансове забезпечення наукової і науково-технічної діяльності» Закону України «Про науково-технічну діяльність» від 26 листопада 2015 р. № 848-VIII, за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, коштів установ, організацій та підприємств, вітчизняних та іноземних замовників робіт, грантів, інших джерел, не заборонених законом.

Постановою Кабінету Міністрів України від 22 липня 2015 р. № 571 затверджено Порядок відбору державних інвестиційних проєктів. Об'єктами бюджетного фінансу-

вання в інноваційній діяльності визначено: 1) пріоритетні напрями науково-технічного прогресу; 2) цільові бюджетні програми; 3) сектори науки, провідні фундаментальні й пошукові дослідження. За пріоритетними напрямами науково-технічного прогресу з державного бюджету фінансуються комплексні державні інноваційні програми, державні науково-технічні та міжнародні програми. Бюджетне фінансування фундаментальних і прикладних досліджень та розробок у галузях економіки України в 2016-2020 рр. наведено в табл. 3.

3. Бюджетне фінансування фундаментальних і прикладних досліджень та розробок у галузях економіки України в 2016-2020 рр., млн грн

Фундаментальні та прикладні дослідження і розробки	2016		2017		2018		2019		2020	
	заплановано	фактично	заплановано	фактично	заплановано	фактично	заплановано	фактично	заплановано	Фактично*
У галузях економіки	1073,0	1009,8	1494,6	1410,7	1635,2	1520,5	1462,8	1398,4	1767,2	896,3
сфері економічної, торговельної та трудової діяльності	5,98	5,76	10,28	9,66	9,85	9,62	207,62	190,80	12,39	6,00
сфері сільського, лісового господарства та мисливства, рибного господарства	863,50	816,92	1388,5	1308,6	1445,9	1367,0	1166,2	1123,0	1651,6	879,3
сфері паливно-енергетичного комплексу	6,50	5,27	8,96	6,06	8,96	6,78	-	-	-	-
інших галузях промисловості та будівництві	5,40	4,95	6,44	6,39	6,70	6,52	3,40	-	7,43	1,62
інших галузях економіки	191,60	176,91	81,10	80,05	164,30	130,53	7,08	6,54	95,00	9,00
Частка у видатках бюджету, %	0,121	0,121	0,134	0,133	0,123	0,122	0,100	0,102	0,108	0,087

* за 3 квартали 2020 р.

Джерело: За даними Державного казначейства України. URL : <https://www.treasury.gov.ua/ua/file-storage/vikonannya-derzhavnogo-byudzhetu>.

У видатках на науку в галузях економіки на сільське господарство у 2019 р. припадало 63,5% - найвищий показник за аналізований період 2010-2019 рр. Центром наукового забезпечення ведення сільського господарства є Національна академія аграрних наук

України (НААН) [17], яка відповідно до ст. 6 свого Статуту здійснює організацію проведення фундаментальних і прикладних наукових досліджень з питань розвитку галузей агропромислового комплексу, сприяння інтеграції вітчизняної аграрної науки у

світовий науковий простір, участі у формуванні державної політики у сфері наукової та науково-технічної діяльності, надання інформаційних послуг суб'єктам агропромислового виробництва, підготовки наукових

кадрів, використання та охорони природних ресурсів і навколишнього середовища. Фінансування витрат по НААН у складі національних академій за 2010-2017 рр. за джерелами наведено у табл. 4 та на рис. 3.

4. Фінансування внутрішніх витрат на наукові дослідження академій наук України за 2010-2017 рр., тис. грн

	Усього	У тому числі за рахунок коштів:						
		бюджету	власних коштів	організацій державного сектору	організацій підприємницького сектору	організацій сектору вищої освіти	приватних некомерційних	іноземних джерел
2010 р.								
Усього по національних академіях	2923420,4	2562369,0	114097,8	34734,3	122630,1	625,1	725,0	73448,0
Академія наук	2070203,5	1838978,3	48351,7	30605,5	70917,7	614,5	725,0	70101,3
НААН	521050,9	432924,4	65623,5	3001,5	13698,3	-	-	1786,4
2015 р.								
Усього по національних академіях	3341877,0	2820387,3	185482,0	66401,3	157008,8	742,2	-	103102,6
Академія наук	2398589,4	2101143,0	63449,7	50732,6	82712,3	562,3	-	93924,0
НААН	548480,6	380044,4	118832,4	15268,2	31965,2	-	-	2216,6
2016 р.								
Усього по національних академіях	3154870,7	2428033,6	262065,7	91419,6	206588,7	1837,8	1540,5	149061,1
Академія наук	2259079,7	1851680,6	52909,9	85993,5	110879,3	1834,8	1160,4	141580,7
НААН	557866,1	293378,3	208837,0	1966,3	51019,6	3,0	321,7	2153,9
2017 р.								
Усього по національних академіях	3986530,3	3141992,3	334641,6	143689,5	186755,7	2971,0	940,6	171283,7
Академія наук	2873637,2	2362296,9	100370,7	124085,0	119336,0	2824,7	558,5	160827,3
НААН	685569,7	408721,5	234064,2	16199,6	20251,0	146,3	286,0	5125,5

Джерело: За даними Статистичного збірника «Наукова та інноваційна діяльність України».
URL : http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/publnauka_u.htm.

Згідно з даними НААН, на 2015-2017 рр. за бюджетною програмою за КПКВК 6591020 НААН, метою якої передбачено організацію і координацію наукових досліджень з проблем АПК, ефективне управління майновим комплексом НААН, методичне

забезпечення наукової діяльності наукових установ, було заплановано 90,684 млн грн, а затверджено в загальній сумі 64,0 млн грн, або 70% до плану (у т. ч. за загальним фондом - 62,3 млн грн, за спеціальним - 1,7 млн грн) [17].

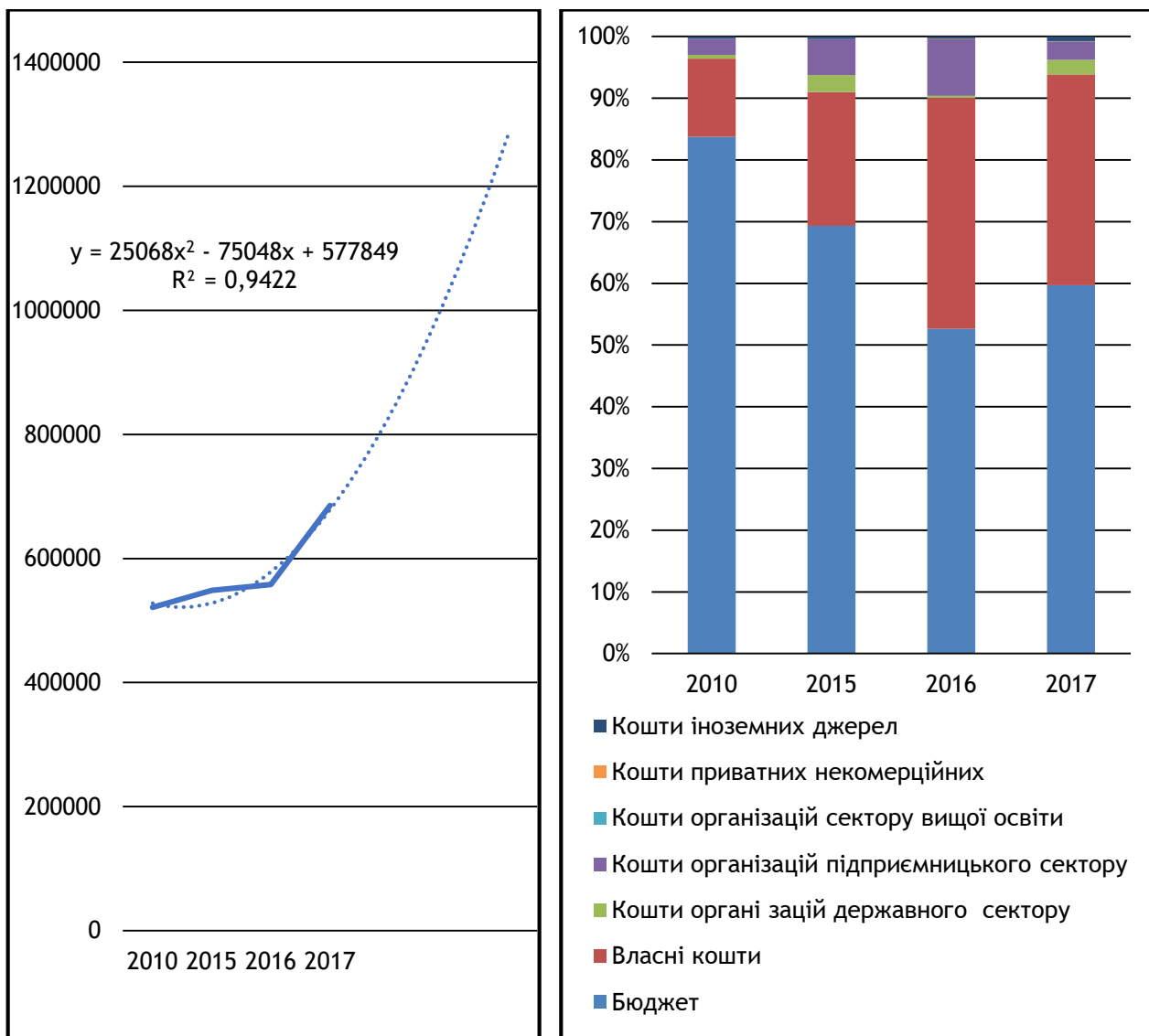

Рис. 3. Динаміка та структура фінансування внутрішніх витрат на наукові дослідження НААН у 2010-2017 рр., %

Джерело: За даними [1, 15, 17].

З 2018 р. змінилася форма звітності, тому за 2018-2019 рр. дані приведено загальним обсягом, без розгорнутої структури поперед-

нього періоду. Витрати на виконання НДР за видами робіт та секторами діяльності за 2017-2019 рр. наведені у табл. 5.

5. Витрати на виконання НДР за видами робіт та секторами діяльності за 2017-2019 рр., тис. грн, %

Рік	Усього, тис. грн	У тому числі:			Частка секторів, %		
		фундаментальні	прикладні	науково-технічні	підприємницький	державний	вищої освіти
Усього							
2017	13379292,4	2924521,4	3163160,8	7291610,2	58,21	34,49	7,29
2018	16773724,5	3756539,0	3568336,4	9448849,1	58,47	34,85	6,68
2019	17254629,7	3740428,0	3635718,0	9878483,7	59,26	34,61	6,12
Сільськогосподарські науки							
2017	821950,1	276084,9	388186,6	157678,6	9,52	83,02	7,46
2018	975952,0	327045,9	460565,0	188341,1	8,03	84,61	7,36
2019	963268,2	262636,0	489089,6	211542,6	8,46	84,41	7,13

Джерело: За даними Статистичного збірника «Наукова та інноваційна діяльність України». URL : http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/publnauka_u.htm [15].

Наукові розробки та пропозиції від НААН, а також пріоритетні напрями наукових досліджень на 2021-2025 роки розміщено на сайті академії [17] у розділі «Публічна інформація». У каталозі «Аграрна економіка і продовольство» представлені розробки ННЦ «Інститут аграрної економіки» в частині: моделі трансформації селянських господарств у сімейні ферми; моделі обігу земель; стратегії сталого розвитку сільських територій тощо.

За висновками Аудиторської палати [8], у 2018 р. витрати бюджетних коштів здійснювалися за всіма стратегічними пріоритетами, з яких, як і в 2017 та 2016 рр., найбільший обсяг фінансування (153,4 млн грн, або

52,6%) спрямовано на стратегічний пріоритет 4 «Технологічне оновлення та розвиток агропромислового комплексу». Обсяг його фінансування був найвищим серед усіх пріоритетів і номінально зріс на 1,3%. Проте його частка (52,6%) у загальних обсягах фінансування порівняно з 2017 р. зменшилася (на 5,8 в.п.) за рахунок значного зростання цього показника за 2 і 7-м стратегічними пріоритетами. Фінансування стратегічних пріоритетів у 2018 р. передбачалося із загального (0,5%) та спеціального (99,5%) фондів [1].

Витрати на виконання НДР у галузі сільськогосподарських наук за регіонами у 2019 р. відображено на рис. 4.

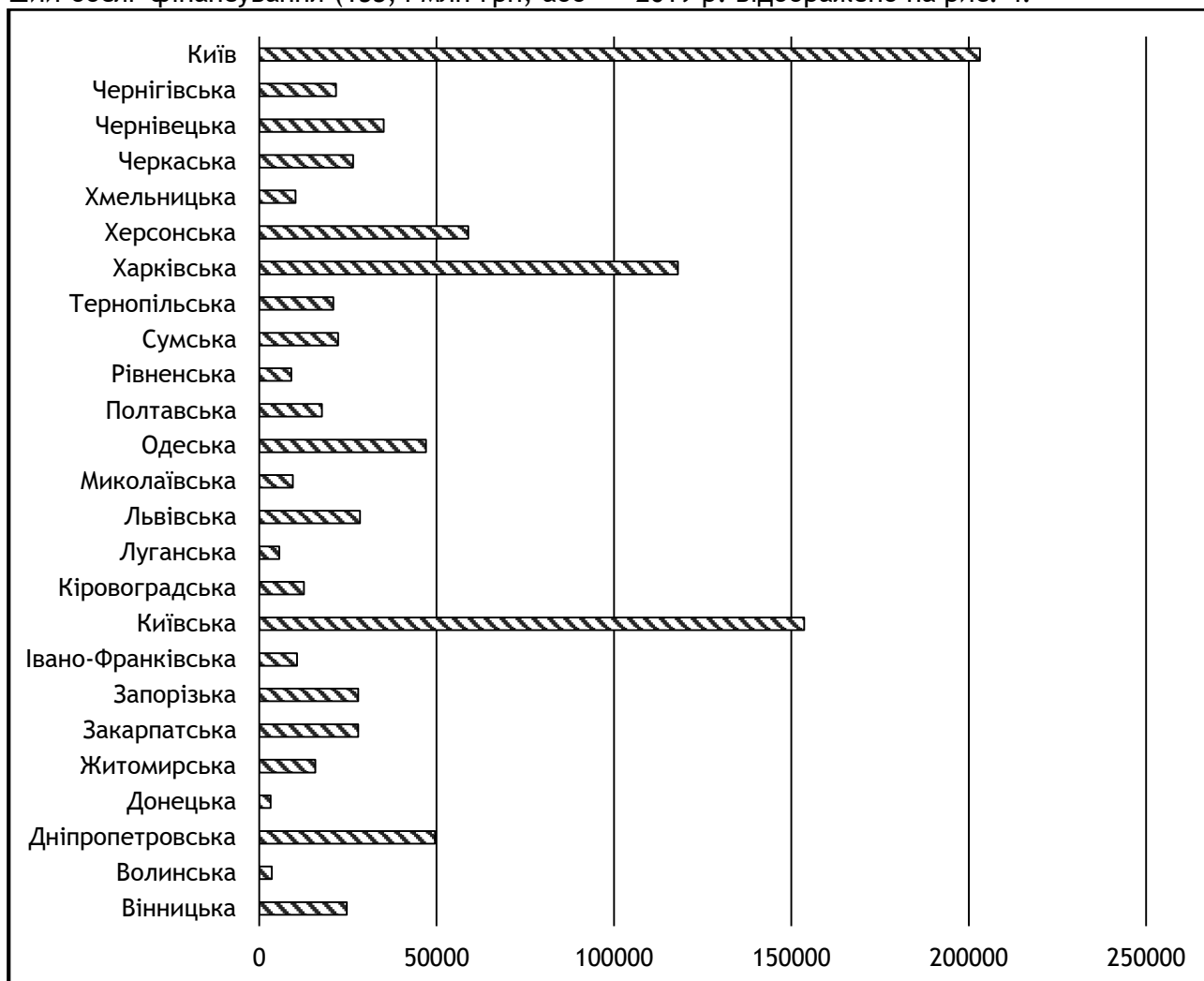

Рис. 4. Витрати на виконання НДР у галузі сільськогосподарських наук по областях у 2019 р., тис. грн

Джерело: За даними [15].

Згідно з даними рис. 4 та іншими показниками Аналітичних довідок «Стан розвитку науки і техніки, результати наукової і науково-технічної діяльності» [1], в Україні діють три великі центри науки: Київ

(46% наукових працівників і 46% від загальних витрат на дослідження та розробки); Харків (28% наукових працівників і 19% загальних витрат на дослідження та розробки) та Дніпро (10% наукових працівників

і 12% від загальних витрат на дослідження та розробки). Менші центри наукової діяльності знаходяться у Львові (6% працівників), Запоріжжі (4% працівників і 8% коштів на дослідження та розробки) та в Одесі (3% працівників). Решта областей займають у сфері науки та інновацій менше 3%.

У 2018-2019 рр. НААН використано 2358,6 млн грн (за загальним фондом - 775,4 млн грн, спеціальним - 1583,2 млн грн), або 95,8 % планових видатків (2463,1 млн грн).

За результатами аудиту Рахункової палати [24], кошти державного бюджету за бюджетною програмою за КПКВК 6591020 у 2018-2019 рр. НААН використовувалися переважно на поточні видатки, а результативні показники, визначені паспортом бюджетної програми, є формальними, не визначають результат виконання бюджетної програми і не характеризують хід реалізації та ступінь досягнення її цілей, що унеможлиблює надання відповідної оцінки ефективності використання коштів державного бюджету за напрямками їх використання. Також аудитом виявлено, що аналіз використання у 2018-2019 рр. коштів державного бюджету засвідчив наступне: у структурі касових видатків, спрямованих на дослідження і розробки у сфері агропромислового комплексу, частка видатків на оплату праці з нарахуваннями та оплату комунальних послуг займає 61%, тобто спрямування коштів державного бюджету на виконання фундаментальних і прикладних розробок фактично є утриманням бюджетних, зокрема наукових установ НААН, а не фінансуванням пріоритетних розробок. Зменшується і обсяг впровадження завершених прикладних розробок (54 %), отже, ефективність від використання коштів державного бюджету за такою бюджетною програмою досить низька.

Для НААН частка спеціального фонду (переважно кошти приватних замовників) стрімко збільшилася із 32-46% у 2015-2016 рр. до 64-68% у 2017-2018 рр. Крім того, якщо у 2015 р. із загальної суми 605,356 млн грн витрат на НДР у галузі сільськогосподарства 68,3% профінансовано з бюджету, а 20,5% - за рахунок власних коштів, то у 2019 р. такі видатки в сумі 8077,9 млн грн на 95,6% фінансувалися за рахунок власних коштів.

Така тенденція спричинена активністю підприємств сектору в прагненні до науко-

вого ведення виробництва і водночас постійним недофінансуванням аграрної науки. Як головній розпорядниці бюджетних коштів, Законом України «Про Державний бюджет України на 2020 рік» НААН встановлено обсяг фінансування в сумі 519,140 млн грн загального фонду, а це лише 55% від визначеної нормативної потреби² в розмірі 941,645 млн грн, тоді як у 2015 р. було забезпечено 58% потреби фінансування, у 2016 р. - 44,2%, у 2017 р. - 55,4, у 2018 р. - 51,5, у 2019 р. - 30%. Водночас сплата податків до державного бюджету науковими установами, підприємствами мережі НААН у 2017 р. становила 968,445 млн грн, що у 2,5 рази перевищувало бюджетне фінансування цього періоду в сумі 395,004 млн грн [17].

У Концепції реформування і розвитку аграрної науки [10] зазначено причини низької її ефективності, основні з яких: відсутність фінансування інноваційної діяльності; невизначеність на державному рівні пріоритетних напрямів розвитку аграрної науки, що призводить до розпорошення фінансування науково-дослідних робіт; недосконалість формування державного замовлення на наукову продукцію і неопрацьованість ефективної системи впровадження наукових розробок в агропромислове виробництво тощо.

Для розв'язання завдання переходу до інноваційного зростання у Стратегії розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року [19] пропонується низка дієвих інструментів, зокрема й для аграрної науки. З метою сталого розвитку науки та інновацій необхідно забезпечити передусім сприятливі умови для утворення та функціонування інноваційно активних підприємств, розвитку національної інноваційної екосистеми, залучення вітчизняних та іноземних інвесторів. Запропонований у цій Стратегії функціональний підхід спрямований на розв'язання проблем, які гальмують інноваційний розвиток. Зазначено також, що рушієм економічного зростання в найближчій перспективі може виступати аграрний сектор як такий, що має високий потенціал до модернізації, впровадження новітніх технологій та підвищення рівня переробки власної продукції, але його перспективи обмежені. Наразі в

² Згідно з Пояснювальною запискою до проекту Закону України «Про внесення змін до додатка № 3 до Закону України «Про Державний бюджет України на 2019 рік» (щодо підвищення державної підтримки Національної академії наук України та національних галузевих академій наук).

Україні він створює близько 10% ВВП. Водночас у переважній більшості розвинених країн частка аграрного сектору не перевищує 5% ВВП. Навіть в Аргентині, відомій своїм високоприбутковим аграрним сектором, за даними Світового банку, його частка становить тільки 6%. Зважаючи на це, саме інноваційний потенціал має стати рушієм економічного зростання та сприяти розвитку всіх сфер економіки, зокрема промисловості й аграрного сектору.

Наявні підходи до фінансування науки не створюють умов для широкого використання інновацій агробізнесом. Проте пропонувані вітчизняні інтелектуальні технологічні рішення вже сьогодні допомагають виробникам збільшувати корисний ефект, відповідати сучасним потребам ринку й ефективніше використовувати ресурси. На щорічному заході Forbes AgTech [26] було названо 25 найбільш інноваційних стартапів у сфері сільського господарства. До них належать blockchain, вертикальні ферми, безпілотні технології, автоматизація виробництва і точне землеробство. Також за результатами заходу «Впровадження інноваційних технологій в аграрному секторі: кейси реальних прикладів і показники ефективності за 2017-2018 рр.» учасниками визнано, що вкладення українських компаній у впровадження інноваційних технологій повинні становити близько 5 млрд грн - до 200 млн дол. США в рік, або 5-10% доходу.

Також практики й експерти щорічного Інноваційного аграрного форуму AGROIТ Forum [38] презентують інновації в АПК як: систему телеметрії здійснення аналітики технологічних витрат, моніторингу стану посівів і полів у цілому; інноваційні рішення щодо вирощування та підживлення рослин; інноваційні переваги машин; комплексні ІТ-рішення (Agrichain Farm (оперативний облік та планування), Agrichain Land (управління земельним банком), Agrichain Scout (моніторинг стану посівів), Agrichain Barn (складський облік), Agrichain Report (звітність); платформу Агроконтроль для збільшення рентабельності, підвищення врожайності та ефективного розвитку культур, зниження негативного впливу на навколишнє середовище, оптимізації використання добрив, насіння та засобів захисту; діджитал моніторинг посівів тощо.

Таким чином, аналіз стану фінансування наукового забезпечення аграрної науки Ук-

раїни свідчить, що воно здійснюється переважно за рахунок витратків бюджету. Оскільки країна несе непомірний тягар війни і наслідків системної економічної кризи, фінансування ведеться за залишковим принципом і не відшкодовує навіть соціально захищених витрат на оплату праці. Частка загальних витратків на науку не перевищує 0,45 %, отже, наука має не економічну, а соціальну спрямованість та не справляє належного впливу на економіку [21, 22].

У витратках науки на НААН припадає менше 10 % і тільки відносно збережена технічна база, особливо земельні ділянки, дає змогу продовжувати наукову й організаційну діяльність щодо забезпечення функціонування її профільних наукових і дослідних установ. Нині обговорюється на всіх рівнях проблема розширеного фінансування, зокрема за рахунок самоокупності з різними формами комерціалізації наукової продукції, у тому числі за прикладом наукового досвіду розвинених країн світу. Наразі важливо зберегти заплановане у державному бюджеті на 2021 р. фінансування на аграрну науку в сумі 662,717 млн грн загального та 952,463 млн грн спеціального фондів, оскільки його скорочення, як, на жаль, уже системне явище, призведе до втрат.

Нами зазначалося вище, що бюджетне фінансування наукового забезпечення ведення сільського господарства України здійснюється за залишковим принципом [20]. В останні роки бюджетне фінансування НДР в Україні зменшується внаслідок економічного спаду, збільшення витрат на оборону. Проте, як вважають науковці, на відміну від інших галузевих академій у розпорядженні НААН ще збереглася потужна експериментальна і виробнича база - дослідні господарства, за якими закріплено понад 400 тис. га земельних ресурсів, що спроможна, крім наукових завдань, нарощувати на ринкових засадах обсяги реалізації конкурентного насіння, порід тварин і технологій та збільшувати надходження фінансових ресурсів для проведення досліджень [18].

У зв'язку зі зниженням обсягів фінансування науки, а також у межах заходів, присвячених 100-літтю Національної академії аграрних наук України, у наукових колах та владних структурах обговорюються пропозиції щодо розширення джерел фінансування науки в агропромисловому комплексі за прикладом інших держав. Як зазначають

дослідники, у США та країнах Європи венчурний капітал є одним з важливих інструментів фінансування НДР і розвитку високих технологій, підтримки малого та середнього бізнесу [17]. Як захід стимулювання ефективною передачею наукової розробки у виробничий сектор, у структурі НААН створено Інститут інноваційного провайдінгу.

На сучасному етапі можливо впроваджувати зміни, що не потребують багатомільярдного фінансування, зокрема визначити пріоритетні галузі науки для держави в довгостроковій перспективі, робити акцент на тих винаходах, які допоможуть вирішити національні проблеми, започаткувати практику, коли запити на розробку та дослідження формує бізнес, але фінансує ці дослідження держава. Тобто в умовах дедалі обмеженішої державної підтримки науковці повинні знаходити додаткові джерела фінансування і розширювати перелік платних наукових послуг [29]. У відповідь на виклики сьогодення створюються відповідні Центри допомоги з координації надання наукових послуг і пошуку механізмів організацій співпраці учасників такого центру - наукових установ і закладів освіти з органами місцевої влади й самоврядування та суб'єктами підприємництва.

Висновки. Формування державної інноваційної політики для агробізнесу має розвиватись у тісному зв'язку означених нами напрямів. Проблема криється у визначенні об'єктів підтримки інноваційного середовища. Вони можуть збігатися, або бути відмінними від об'єктів прямої бюджетної підтримки у сфері аграрного бізнесу.

Список бібліографічних посилань

1. Аналітичні довідки «Стан розвитку науки і техніки, результати наукової і науково-технічної діяльності». URL : <https://mon.gov.ua/ua/nauka/nauka/informacijno-analitichni-materiali>.
2. Гейць В. М. Національна інноваційна система та інноваційно-інвестиційна діяльність. *Економіка України: стратегія і політика довгострокового розвитку* / за ред. акад. НАН України В. М. Гейця. Київ : Ін-т екон. та прогнозів, 2013. С. 345-385.
3. Гусев В. О. Державна інноваційна політика: методологія формування та впровадження : монографія. Донецьк : Юго-Восток, 2011. 624 с.
4. Державне регулювання інвестиційно-інноваційної діяльності: ефектометричний інструментарій : монографія / І. О. Галиця, М. М. Шевченко, А. Є. Никифоров, Н. В. Погуда ; за ред. І. О. Галиці, А. Є. Никифорова. Київ : Кондор, 2013. 293 с.
5. Дудар Т. Розвиток інноваційної діяльності в аграрному секторі економіки України. *Вісник Тернопільського національного економічного університету*. 2019. Вип. 1. С. 60-69.

Насамперед на достатньому рівні має фінансуватися наука. Крім того, політика державної підтримки інновацій повинна сприяти освоєнню створених продуктів. Для недержавних підприємств, що займаються інноваційними розробками, мають бути створені особливі умови підтримки, зокрема пряма підтримка процесу інноваційної діяльності та непряма - податкові канікули, спеціальний режим сплати інших видів податків.

У цілому державна підтримка інновацій має базуватись на прямих і непрямих заходах стимулювання в тісному зв'язку з потребами, вимогами й можливостями внутрішнього ринку та його учасників, з урахуванням світових тенденцій цього процесу.

Розв'язати досліджувану проблему, згідно зі Стратегією інноваційного розвитку України до 2030 року, передбачається шляхом реалізації програмних заходів за такими напрямками: створення сприятливого нормативно-правового поля для суб'єктів господарювання, що провадять інноваційну діяльність; розвиток інноваційної інфраструктури, методично-консалтингове забезпечення, розширення зв'язків вітчизняних науковців і винахідників з іноземними підприємствами.

Необхідно посилити напрями поширення агроінновацій шляхом підтримки ІТ-індустрії; розвитку освітньої співпраці між науковими закладами, аграрними підприємствами та державою; сприяння розвитку галузей, де впровадження інновацій супроводжується найменшими ризиками. Доцільно запозичити зарубіжний досвід у частині стратегії держави щодо регулювання інноваційної діяльності залежно від фази економічного розвитку та бюджетних можливостей.

References

1. Analytichni dovidky «Stan rozvytku nauky i tekhniky, rezultaty naukovoї i naukovo-tekhnichnoi diialnosti» [Analytical references "The state of development of science and technology, the results of scientific and scientific and technical activities"]. Retrieved from: <https://mon.gov.ua/ua/nauka/nauka/informacijno-analitichni-materiali> [In Ukrainian].
2. Heiets, V.M., et al. (2013). Natsionalna innovatsiina sistema ta innovatsiino-investytsiina diialnist [National innovation system and innovation and investment activity. Economy of Ukraine: strategy and policy of long-term development]. *Ekonomiika Ukrainy: stratehiia i polityka dovhostrokovoho rozvytku*. V.M. Heiets (Ed.). Kyiv: In-t ekon. prohnovuz [In Ukrainian].
3. Husiev, V.O. (2011). Derzhavna innovatsiina polityka: metodolohiia formuvannia ta vprovadzhenia [State innovation policy: the methodology of formation and implementation]. Donetsk : Yuho-Vostok. [In Ukrainian].
4. Halytsia, I.O., et al. (2013). Derzhavne rehuliuвання investytsiino-innovatsiinoi diialnosti: efektometrychnyi instrumentarii: monohrafiia [State regulation of investment and innovation activity: the effectometric toolkit]. Kyiv: Kondor [In Ukrainian].

6. Жук В. М. Економіка інноваційної діяльності НААН. *Вісник Центру наукового забезпечення АПВ Харківської області: наук.-вироб. зб.* Харків : Друкарня ФОП Малахін О. О. 2013. Вип. 14. С. 222-233.
7. Захарчук О. В., Іоницой Є. Ю. Інноваційно-інвестиційне забезпечення розвитку сільського господарства України. *Економіка АПК*. 2020. № 9. С. 53.
8. Звіт про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету на наукову і організаційну діяльність Президії Національної академії аграрних наук України. URL : http://www.ac-rada.gov.ua/doccatalog/document/16754557/zvit_26-2_2017.pdf?subportal=main.
9. Інноваційне забезпечення розвитку сільського господарства України: проблеми та перспективи : монографія / Лупенко Ю. О., Малік М. І., Шпикуляк О. Г. та ін. Київ : ННЦ «ІАЕ», 2014. 516 с.
10. Концепція реформування і розвитку аграрної освіти та науки : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 6 квітня 2011 р. № 279-р. База даних. «Законодавство України» / ВР України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/279-2011-%D1%80#Text>.
11. Лопатинська Ю. В. Оцінка стану інноваційного розвитку АПК на основі інституціонального аналізу його високотехнологічної сфери. *Економіка АПК*. 2020. № 7. С. 109.
12. Ляшенко О. М. Результативність бюджетного фінансування наукових досліджень в Україні. НІСД. URL : http://www.niss.gov.ua/content/articles/files/biudzheth_fin-58b32.pdf.
13. Мазуренко О. В., Столярчук Н. М. Інноваційне забезпечення аграрного сектору економіки: аналіз стану. *Економіка АПК*. 2019. № 12. С. 37-45.
14. Накісько О. В., Руденко С. В. Державна підтримка агропромислового комплексу в контексті інноваційно-інвестиційного відтворення *Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства ім. П. Василенка*. 2015. Вип. 161. С. 239.
15. Наукова та інноваційна діяльність в Україні : Стат. зб. URL : http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2020/zb/09/zb_nauka_201.
16. Осецький В. Л., Куліш В. А. Інноваційна індустріалізація в агропромисловому комплексі України. *Економіка АПК*. 2020. № 4. С. 54-62.
17. Офіційний сайт Національної академії аграрних наук України. URL : <http://naas.gov.ua/>.
18. Присяжнюк М. В., Петриченко В. Ф., Володін С. А. Концептуальні засади інноваційно-інвестиційного розвитку Національної академії аграрних наук України. *Економіка АПК*. 2013. № 4. С. 3-22.
19. Про схвалення Стратегії розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року : Розпорядження КМУ від 10 липня 2019 р. № 526-р. База даних «Законодавство України» / ВР України. URL : <https://www.kmu.gov.ua/npras/pro-shvalennya-strategiyi-rozvitku-sferi-innovacijnoyi-diyalnosti-na-period-do-2030-roku>.
20. Проект Концепції реформування аграрної науки на основі інноваційної моделі. URL : <http://minagro.gov.ua/node/18402>.
21. Радченко О. Д. Стан фінансування наукового забезпечення ведення сільського господарства України. *XIV Всеукраїнська науково-практична конференція молодих учених та спеціалістів «Історія освіти, науки і техніки в Україні»*. Київ, 2019. С. 564-567.
22. Радченко О. Д., Малік Л. М., Мельничук О. О. Державне регулювання та підтримка аграрної науки та інновацій. *Актуальні проблеми інноваційного розвитку аграрного сектору економіки : матеріали Одинадцятій міжнар. наук.-практ. молодіжної конф., 10 квітня 2020 року / ред.: Ю. О. Лупенко та ін.* Київ : ННЦ «ІАЕ», 2020. С. 134-138.
23. Разживін В. М. Принципи державного регулювання інвестиційно-інноваційної діяльності підприємств і аналіз його ефективності. *Вісник Хмельницького національного університету. Серія: Економічні науки*. 2018. № 4. С. 160-170.
5. Dudar, T. (2019). Rozvytok innovatsiinoi diialnosti v aharnomu sektori ekonomiky Ukrainy [Development of innovative activity in the agricultural sector of the Ukrainian economy]. *Visnyk Ternopilskoho natsionalnoho ekonomichnoho universytetu*, 1, pp. 60-69 [In Ukrainian].
6. Zhuk, V.M. (2013). Ekonomika innovatsiinoi diialnosti NAAN [Economics of Innovative Activity of NAAS]. *Visnyk Tsentru naukovooho zabezpechennia APV Kharkivskoi oblasti: nauko-vo-vyrobnychiy zbirnyk*. Vypusk 14. Kharkiv: Drukarnia FOP Malakhin O.O. [In Ukrainian].
7. Zakharchuk, O.V. & Ionitsoi, Ye.Iu. (2020). Innovatsiino-investytsiine zabezpechennia rozvytku silskoho hospodarstva Ukrainy [Innovative and investment support for the development of agriculture in Ukraine]. *Ekonomika APK*, 9, pp. 53 [In Ukrainian].
8. Zvit pro rezultaty audytu efektyvnosti vykorystannia koштiv derzhavnoho biudzhetu na naukovu i orhanizatsiinu diialnist prezidii Natsionalnoi akademii ahrarykh nauk Ukrainy [Report on the results of the audit of the effectiveness of the use of state budget funds for scientific and organizational activities of the Presidium of the National Academy of Agrarian Sciences of Ukraine]. Retrieved from: http://www.ac-rada.gov.ua/doccatalog/document/16754557/zvit_26-2_2017.pdf?subportal=main [In Ukrainian].
9. Lypenko, Yu.O., et al. (2014). Innovatsiine zabezpechennia rozvytku silskoho hospodarstva Ukrainy: problemy ta perspektyvy: monohrafiia [Innovative support for the development of agriculture in Ukraine: problems and prospects: monograph]. Kyiv: NNTs «ІАЕ» [In Ukrainian].
10. Kontseptsiiia reformuvannia i rozvytku ahrarynoi osvity ta nauky: Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy # 279-r. vid 6 kvitnia 2011 r. [The concept of reforming and development of agrarian education and science: Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine from April 6, 2011 No. 279-r.]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/279-2011-%D1%80#Text> [In Ukrainian].
11. Lopatynska, Yu.V. (2020). Otsinka ctanu innovatsiinoho rozvytku APK na osnovi instytutsionalnoho analizu yoho vysokotekhnolohichnoi sfery [Assessment of the state of innovative development of the agro-industrial complex on the basis of the institutional analysis of its high-tech sphere]. *Ekonomika APK*, 7, pp. 109 [In Ukrainian].
12. Liashenko, O.M. Rezultatyvnist biudzhethnoho finansuvannia naukovykh doslidzhen v Ukraini [The effectiveness of budgetary financing of scientific research in Ukraine]. NISD. Retrieved from: http://www.niss.gov.ua/content/articles/files/biudzheth_fin-58b32.pdf [In Ukrainian].
13. Mazurenko, O.V. & Stoliarchuk, N.M. (2019). Innovation provision of the agrarian sector of economy: state analysis. *Ekonomika APK*, 12, pp. 37 [In Ukrainian].
14. Nakisko, O.V. & Rudenko, S.V. (2015). Derzhavna pidtrymka ahropromyslovoho kompleksu v konteksti innovatsiino-investytsiinoho vidtvorennia [State support of the agro-industrial complex in the context of innovation and investment reproduction]. *Visnyk Kharkivskoho natsionalnoho tekhnichnoho universytetu silskoho hospodarstva im. P. Vasylenka*, 161, pp. 239 [In Ukrainian].
15. Naukova ta innovatsiina diialnist v Ukraini. Statystychnyi zbirnyk [Statistical collection "Scientific and innovative activity in Ukraine"]. (2020). Retrieved from: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2020/zb/09/zb_nauka_201 [In Ukrainian].
16. Osetskyi, V.L. & Kulish, V.A. (2020). Innovatsiina industrializatsiia v ahropromyslovomu kompleksi Ukrainy [Innovative industrialization in the agro-industrial complex of Ukraine]. *Ekonomika APK*, 4, pp. 54-62 [In Ukrainian].
17. Ofitsiyniy sait Natsionalnoi akademii ahrarykh nauk Ukrainy. [Official site of the National Academy of Agrarian Sciences of Ukraine]. Retrieved from: <http://naas.gov.ua/> [In Ukrainian].
18. Prysiashniuk, M.V., Petrychenko, V.F. & Volodin, S.A. (2013). Kontseptualni zasady innovatsiino-investytsiinoho rozvytku Natsionalnoi akademii ahrarykh nauk Ukrainy. [Conceptual foundations of innovation and investment development of the National Academy of Agrarian Sciences of Ukraine]. *Ekonomika APK*, 4, pp. 3-22 [In Ukrainian].

24. Про розгляд Звіту про результати аудиту ефективності використання Національною академією аграрних наук України коштів державного бюджету та управління об'єктами державної власності, що мають фінансові наслідки для державного бюджету: Рішення Рахункової Палати України від 09 червня 2020 року № 13-1. URL : https://rp.gov.ua/upload-files/Activity/Collegium/2020/13-1_2020/R_RP_13-1_2020.pdf.
25. Соловчук К. О. Державна підтримка інноваційного розвитку агропромислового комплексу України. *Актуальні проблеми економіки*. 2014. № 3. С. 126-133.
26. ТОП-25 найбільш інноваційних стартапів у сільському господарстві за версією Forbes. URL : <http://propozitsiya.com/ua/top-25-naybilsh-innovatsiynih-startapiv-u-silskomugospodarstvi-za-versiyeyu-forbes>.
27. Харченко Ю. П. Аспекти реалізації державної інноваційної політики України в сучасних умовах. *Публічне адміністрування: наукові дослідження та розвиток*. 2017. № 2. С. 63-74.
28. Шибанін В. С., Кормишкін Ю. А. Форми інноваційної активізації аграрного підприємництва в умовах цифрової трансформації економіки. *Економіка АПК*. 2019. № 10. С. 18-25.
29. Як США та Польща підтримують якісну науку. Починаючи зміни в НАНУ можна вже зараз і без додаткових грошей. URL : http://texty.org.ua/pg/article/editorial/read/84562/Jak_SShA_ta_Polshha_pidtrymujut_jakisnu_nauku?a_srt=1.
30. Global Competitiveness Report Special Edition 2020: How Countries are Performing on the Road to Recovery. URL : <https://www.weforum.org/reports/the-global-competitiveness-report-2020>.
31. Jugend, D. et al. Relationships among open innovation, innovative performance, government support and firm size: Comparing Brazilian firms embracing different levels of radicalism in innovation, *Technovation, Elsevier*. 2018. Vol. 74. P. 54-65.
32. Klerkx L., Hall A., Leeuwis C. Strengthening agricultural innovation capacity: are innovation brokers the answer? *International Journal of Agricultural Resources, Governance and Ecology*. 2009. Vol. 8(5-6). P. 409-438.
33. Main Science and Technology Indicators European Commission Eurostat Science, technology and innovation. URL : <http://www.oecd.org/sti/msti.htm>.
34. Mayer H. Catching Up: The Role of State Science and Technology Policy in Open Innovation. *Economic Development Quarterly*. 2010. № 24(3). P. 195-209. <https://doi:10.1177/0891242410366563>.
35. Mazzucato M. Mission-oriented innovation policy. UCL Institute for Innovation and Public Purpose Working Paper, 2017.
36. Veugelers R. Which policy instruments to induce clean innovating? *Research policy*. 2012. Vol. 41(10). P. 1770-1778.
37. Wright B. D. Grand missions of agricultural innovation. *Research Policy*. 2012. Vol. 41(10). P. 1716-1728.
38. AGROIT Forum. URL : <https://oleynik.company/ua/conference/agroitforum-2020/>.
19. Pro skhvalennia Stratehii rozvytku sfery innovatsiinoi diialnosti na period do 2030 roku: Rozporiadzhennia KMU vid 10 lypnia 2019 r. # 526-r [On approval of the Strategy for the development of innovation for the period up to 2030: Order of the Cabinet of Ministers from July 10, 2019 No. 526-r.]. Retrieved from: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-shvalennya-strategiyi-rozvytku-sferi-innovatsiynoi-diialnosti-na-period-do-2030-roku> [In Ukrainian].
20. Proekt Kontseptsii reformuvannia ahrarnoi nauky na osnovi innovatsiinoi modeli [Draft Concept of reforming agricultural science based on the innovation model]. Retrieved from: <http://minagro.gov.ua/node/18402> [In Ukrainian].
21. Radchenko, O.D. (2019). Stan finansuvannia naukovooho zabezpechennia vedennia silskoho hospodarstva Ukrainy [The state of financing the scientific support of agriculture in Ukraine]. IV-a Vseukrainska naukovo-praktychna konferentsiia molodykh uchenykh ta spetsialistiv «Istoriia osvity, nauky i tekhniki v Ukraini», pp. 564-567 [In Ukrainian].
22. Radchenko, O.D., Malik, L.M. & Melnychuk, O.O. (2020). Derzhavne rehuliuвання ta pidtrymka ahrarnoi nauky ta innovatsii [State regulation and support of agricultural science and innovation]. Aktualni problemy innovatsiinoho rozvytku ahraroho sektoru ekonomiky: Materialy odnadsiatoi mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi molodizhnoi konferentsii, 10 kvitnia 2020 roku, NNTs IAE. Yu.O. Lupenko (Ed.). Kyiv: NNTs «IAE», pp. 134-138 [In Ukrainian].
23. Razzhyvin, V.M. (2018). Pryntsypy derzhavnoho rehuliuвання investytsiino-innovatsiinoi diialnosti pidpriemstv i analiz yoho efektyvnosti. [Principles of state regulation of investment and innovation activities of enterprises and analysis of its effectiveness]. *Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu. Seriya: Ekonomichni nauky*. 4, pp. 160-170 [In Ukrainian].
24. Pro rozghliad Zvitu pro rezultaty audytu efektyvnosti vykorystannia Natsionalnoiu akademiieiu ahrarnykh nauk Ukrainy koshtiv derzhavnoho biudzhetu ta upravlinnia ob'ektamy derzhavnoi vlasnosti, shcho maiut finansovi naslidky dlia derzhavnoho biudzhetu: Rishennia Rakhunkovoi Palaty Ukrainy vid 09 chervnia 2020 roku # 13-1 [On consideration of the Report on the results of the audit of the effectiveness of the use by the National Academy of Agrarian Sciences of Ukraine of state budget funds and management of state property with financial consequences for the state budget: Decision of the Accounting Chamber of Ukraine from June 9, 2020 No. 13-1]. Retrieved from: https://rp.gov.ua/upload-files/Activity/Collegium/2020/13-1_2020/R_RP_13-1_2020.pdf [In Ukrainian].
25. Solovchuk, K.O. (2014). Derzhavna pidtrymka innovatsiinoho rozvytku ahropromyslovoho kompleksu Ukrainy [State support for innovative development of the agro-industrial complex of Ukraine]. *Aktualni problemy ekonomiky*, pp. 126-13 [In Ukrainian].
26. TOP-25 naibilsh innovatsiinykh startapiv u silskomu hospodarstvi za versiiu Forbes [TOP 25 most innovative startups in agriculture according to Forbes]. Elektronnyi resurs. Retrieved from: <http://propozitsiya.com/ua/top-25-naybilsh-innovatsiynih-startapiv-u-silskomugospodarstvi-za-versiyeyu-forbes> [In Ukrainian].
27. Kharchenko, Yu.P. (2017). Aspekty realizatsii derzhavnoi innovatsiinoi polityky Ukrainy v suchasnykh umovakh. [Aspects of the implementation of the state innovation policy of Ukraine in the current minds] *Publichne administruvannia: naukovy doslidzhennia ta rozvytok*, 2, pp. 63-74 [In Ukrainian].
28. Shebanin, V.S. & Kormyshkin, Yu.A. (2019). Formy innovatsiinoi aktyvizatsii ahraroho pidpriemnytstva v umovakh tsyfrovoy transformatsii ekonomiky. [Forms of innovation activism of agrarian industry in the minds of digital transformation of the economy]. *Ekonomika APK*, 10, pp. 18-25 [In Ukrainian].
29. Iak SShA ta Polshcha pidtrymujut yakisnu nauku. Pochynaty zminy v NANU mozna vzhe zaraz i bez dodatkovykh hroshei. [How the US and Poland support quality science. It is possible to start changes at NASU now and without additional money] Retrieved from: http://texty.org.ua/pg/article/editorial/read/84562/Jak_SShA_ta_Polshha_pidtrymujut_jakisnu_nauku?a_srt=1 [In Ukrainian].

30. Global Competitiveness Report Special Edition 2020: How Countries are Performing on the Road to Recovery. (2020). Retrieved from: <https://www.weforum.org/reports/the-global-competitiveness-report-2020> [In English].
31. Jugend, D., et al. (2018). Relationships among open innovation, innovative performance, government support and firm size: Comparing Brazilian firms embracing different levels of radicalism in innovation, *Technovation, Elsevier, vol. 74, pp. 54-65* [In English].
32. Klerkx, L., Hall, A. & Leeuwis, C. (2009). Strengthening agricultural innovation capacity: are innovation brokers the answer?. *International Journal of Agricultural Resources, Governance and Ecology, 8(5-6), pp. 409-438* [In English].
33. Main Science and Technology Indicators European Commission Eurostat Science, technology and innovation. Retrieved from: <http://www.oecd.org/sti/msti.htm> [In English].
34. Mayer, H. (2010) Catching Up: The Role of State Science and Technology Policy in Open Innovation. *Economic Development Quarterly, 24(3), 195-209* [In English]. doi:10.1177/0891242410366563.
35. Mazzucato, M. (2017). Mission-oriented innovation policy. UCL Institute for Innovation and Public Purpose Working Paper [In English].
36. Veugelers, R. (2012). Which policy instruments to induce clean innovating? *Research policy, 41(10), 1770-1778* [In English].
37. Wright, B.D. (2012). Grand missions of agricultural innovation. *Research Policy, 41(10), 1716-1728*. [In English].
38. AGROIT Forum (2020). Retrieved from: <https://oleynik.company.ua/conference/agroitforum-2020/> [In English].

Radchenko O. D., Tkach L. L., Dendebera O. P. State regulation and support agrarian innovations in Ukraine

The purpose of the article is to carry out a scientific generalization of the state of agricultural innovations and their state regulation in Ukraine on the example of scientific institutions.

Research methods. The methodological basis of the research is the systemic method. A monographic method was used - for examining scientific publications of researchers on the problems of agricultural innovations and their state regulation; empirical, systemic and comparative analysis and synthesis, graphic methods - to assess the current state of science financing; statistical method - to assess the degree of government regulation and research funding; abstract-logical - for theoretical generalizations and conclusions.

Research results. A review of scientific research on state regulation of agricultural innovations in Ukraine and the world is carried out. Shows the innovative position of Ukraine in international ratings. The state regulation of innovations through the analysis of the dynamics and efficiency of expenditures on agricultural science is investigated.

Scientific novelty. The definition of state regulation of agricultural innovations was further developed as the choice of a certain model of organizational, regulatory, management measures for the creation and transfer of new technologies aimed at the formation of interrelated mechanisms of institutional, resource support for the support and development of innovative activities in agriculture for the purpose of socio-economic development. The substantiation of dependence of dynamics and efficiency of expenses on agrarian science and other spheres of economic activity in interrelation with macroeconomic indicators was deepened.

Practical significance. Conclusions are made about the need to form a strategy for innovative development of the agricultural sector by supporting innovation and the IT industry; further cooperation between manufacturers, scientific institutions and the state. It is recommended to borrow foreign experience in terms of processing the state's strategy for regulating innovation in the agricultural sector, depending on the phase of economic development and budgetary opportunities. Tabl.: 5. Figs.: 4. Refs.: 38.

Keywords: innovations; agricultural science; efficiency of innovations; state regulation; budget financing.

Radchenko Oksana Dmytrivna - candidate of economic sciences, senior research fellow, leading research fellow of the department of financial-credit and tax policy, National Scientific Centre "Institute of Agrarian Economics" (10, Heroiv Oborony St., Kyiv, 03127)

E-mail: oxanarad@ukr.net

ORCID iD <http://orcid.org/0000-0003-4892-7764>

Tkach Liudmyla Leonidivna - research fellow of the department of organization of scientific research and innovation development, National Scientific Centre "Institute of Agrarian Economics" (10, Heroiv Oborony St., Kyiv, 03127)

E-mail: ecapk@iae.kiev.ua

Dendebera Olena Petrivna - research fellow of the department of organization of scientific research and innovation development, National Scientific Centre "Institute of Agrarian Economics" (10, Heroiv Oborony St., Kyiv, 03127)

E-mail: ecapk@iae.kiev.ua

Радченко О. Д., Ткач Л. Л., Дендебера Е. П. Государственное регулирование и поддержка аграрных инноваций в Украине

Цель статьи - осуществить научное обобщение состояния аграрных инноваций и их государственного регулирования в Украине на примере научных учреждений.

Методика исследования. Методологической основой исследования является системный метод. Использован монографический метод - для обзора научных публикаций исследователей по проблемам аграрных инноваций и их государственного регулирования; эмпирический, системный и сравнительный анализ и синтез, графический методы - с целью оценива-

ния современного состояния финансирования науки; статистический метод - для оценки степени государственного регулирования и финансирования научных исследований; абстрактно-логический - для теоретических обобщений и выводов.

Результаты исследования. Проведён обзор научных исследований по государственному регулированию аграрных инноваций в Украине и мире. Показана инновационная позиция Украины в международных рейтингах. Исследовано государственное регулирование инноваций посредством анализа динамики и эффективности расходов на аграрную науку.

Элементы научной новизны. Получили дальнейшее развитие определение государственного регулирования аграрных инноваций как выбор некоторой модели организационных, регуляторных, управленческих мер по созданию и трансферу новых технологий, направленных на формирование взаимосвязанных механизмов институционального, ресурсного обеспечения поддержки и развития инновационной деятельности в сельском хозяйстве с целью социально-экономического развития. Углублено обоснование зависимости динамики и эффективности расходов на аграрную науку и другие сферы экономической деятельности во взаимосвязи с макроэкономическими показателями.

Практическая значимость. Сделаны выводы о необходимости формирования стратегии инновационного развития аграрного сектора путём поддержки инноваций и IT-индустрии; дальнейшего сотрудничества между производителями, научными учреждениями и государством. Рекомендовано заимствование зарубежного опыта в части разработки стратегии государства по регулированию инновационной деятельности в аграрном секторе в зависимости от фазы экономического развития и бюджетных возможностей. Табл.: 5. Илл.: 4. Библиогр.: 38.

Ключевые слова: инновации; аграрная наука эффективность инноваций; государственное регулирование; бюджетное финансирование.

Радченко Оксана Дмитриевна - кандидат экономических наук, старший научный сотрудник, ведущий научный сотрудник отдела финансово-кредитной и налоговой политики, Национальный научный центр «Институт аграрной экономики» (03127, г. Киев, ул. Героев Оборона, 10)

E-mail: oxanarad@ukr.net

ORCID iD <http://orcid.org/0000-0003-4892-7764>

Ткач Людмила Леонидовна - научный сотрудник отдела организации научных исследований и инновационного развития, Национальный научный центр «Институт аграрной экономики» (03127, г. Киев, ул. Героев Оборона, 10)

E-mail: esark@iae.kiev.ua

Дендебера Елена Петровна - научный сотрудник отдела организации научных исследований и инновационного развития, Национальный научный центр «Институт аграрной экономики» (03127, г. Киев, ул. Героев Оборона, 10)

E-mail: esark@iae.kiev.ua

Стаття надійшла до редакції 05.11.2020 р.

Фахове рецензування: 16.11.2020 р.

Бібліографічний опис для цитування:

Радченко О. Д., Ткач Л. Л., Дендебера О. П. Державне регулювання та підтримка аграрних інновацій в Україні. *Економіка АПК*. 2020. № 11. С. 119 – 136. <https://doi.org/10.32317/2221-1055.202011119>

Radchenko, O.D., Tkach, L.L & Dendebera, O.P. (2020). Derzhavne rehuliuвання ta pidtrymka ahrarnykh innovatsii v Ukraini [State regulation and support agrarian innovations in Ukraine]. *Ekonomika APK*, 11, pp. 119 – 136 [In Ukrainian]. <https://doi.org/10.32317/2221-1055.202011119>

* * *